

Azərbaycan-Türkmənistan-Özbəkistan ədəbi əlaqələri şöbəsi

“Azərbaycan-Türkmənistan-Özbəkistan ədəbi əlaqələri” şöbəsinin əməkdaşları

2 problem, 4 mövzu üzrə elmi-tədqiqat işlərini yerinə yetirib. Həmin problem-mövzular Əlişir Nəvai və XIX-XX əsrlər Azərbaycan-özbək dramaturgiyası (müqayisəli-tipoloji araşdırma 2017-2018), Əhməd Yəsəri “Divanı”nın mövzu və ideyaları (2017-2018), habelə, Məhtimqulu Fəraqinin həyat və yaradıcılığına həsr edilib.

Şöbə il ərzində 8 kitab, 51 məqalə, respublika və beynəlxalq səviyyəli konfranslarda 19 yazı çap etdirib.

İl ərzində *f.e.d. Almaz Ülvi Binnətovanın* 3 (“Zahirəddin Məhəmməd Babur və Azərbaycan”. - AMEA Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutu və Özbəkistan Respublikasının Azərbaycandakı səfirliyi ilə birlikdə təşkil etdikləri “Zahirəddin Məhəmməd Babur və Azərbaycan” adlı Beynəlxalq elmi konfransın materialları, 20 aprel 2018-ci il, Bakı; Mustafa Tatçı. Sevda Urfa. Azərbaycan Müdrikləri. Hekayətlər (Azərbaycan türkcəsinə uyğunlaşdırın: Almaz Ülvi). NYayınları. Ankara. 2017. 58 səh. (şəkili); **“Həyat üçün doğulmuşuq, Vətən üçün ölməliyik!** – Ülvi Bünyadzadə: şəxsiyyəti və ədəbi irsi” adlı Beynəlxalq Konfransın materialları və “Ülviləşən Ülvim” kitabından səhifələr. Elmi redaktoru və nəşrə hazırlayanı fil.e.d. Almaz Ülvi. - Bakı, “Elm və təhsil”, 2018, 486 səh. şəkili), *f.e.d Yaşar Qasimbəylinin* 2 (Rəsul Rza və ədəbi çağdaşları. Bakı, “Elm və təhsil”, 2018. 240 səh; Heydər Əliyev əbədiyyəti və ədəbiyyat. Bakı, “Elm və təhsil”, 2018. 150 səh.), *f.ü.f.d. Siracəddin Hacının* 1 (“Fatihə surəsinin anlamı”, Nafta press, Bakı, 2018, 151 s.), *f.ü.f.d. İsmixan Osmanlının* 1 (Azərbaycanda Məhtimqulu Fəraqinin ədəbi irsinin nəşri və tədqiqi. Biblioqrafiya. Bakı: “Elm və təhsil”, 2018, 106s.) kitabı nəşr olunub.

Prof. Almaz Ülvi il ərzində 31 məqalə çap etdirib (Zahirəddin Məhəmməd Babur və XVI əsr özbək ədəbiyyatı. - Azərbaycan MEA Xəbərləri (Humanitar elmlər seriyası). Bakı, 2018, №1, səh. 148-152; Əlişir Nəvainin “Məcalis ün-nəfais” əsəri (II məqalə). – Azərbaycan MEA-nın “Ədəbiyyat məcmuəsi”. Bakı, 2018, №1, səh.290-300; Ədəbiyyatşünaslığımızda Nəvai körpüsü - ustad Aziz Kayumov: Aziz Kayumov haqda xatirələr”. – Toshkent, 2018, 540 betta; Əliyar SƏFƏRLİ - Əziz müəllimim, unudulmaz ustad. - Mənəvi sərəvətlərimizin sorağında... AMEA-nın müxbir üzvü, fil.e.d., professor Ə.Səfərlinin 80 illiyinə həsr olunmuş Respublika Elmi Konfransının materialları. – Bakı, “Elm və təhsil”, 218, 154 səh. (s. 78-81); Əlişir Nəvai: həyatı, dövrü və yaradıcılığı. - Estdad: Eski türk edebiyatı araşdırmaları dergisi [Journal Of Old Turkish Literature Researches] E-ISSN: DOI Number: Cilt: 1 Sayı: 1 Ağustos 2018, s. 75-85; Mir Cəlal: *yazıçı, ədəbiyyatşünas, pedaqoq, şəxsiyyəti və tədqiqatlar dünyası.* - **Kardeş Kalemler (Avrasiya Yazarlar Birliyi - Avrasiya Ədəbiyyatı Jurnalı).** - **Ankara, 2018, №143, səh;** Kardoş adabiyotlar – bir onaning ikki dilbandi: *Navoiy*

ijodiqa muxabbatim ila şunday bir oşıkluk makomidamanku, bu uşqdan aslo ayro ketmacman (tarjiması: Anvar Allamberqenov va Sirdaryoxan Utanova). - Tamaddun nuri: Ilmiy, ijtimoiy-falsafiy, madaniy-ma'rifiy, adabiy-badiiy jurnal. – Korakalpoğiston Respublikasi, Nukus, 2018-yil, №3, 80 bet (beta 36-47); *Тилишунос ва шарқишунос олим Холид Саидхўжаев* (tarjiması: Sirdaryoxan Utanova). - . Tamaddun nuri: Ilmiy, ijtimoiy-falsafiy, madaniy-ma'rifiy, adabiy-badiiy jurnal. – Korakalpoğiston Respublikasi, Nukus, 2018-yil, №2, 80 bet (b.35-57); Nəvai yaradıcılığında Nəsimi obrazı (*və ya özbək ədəbiyyatı səhifələrində Nəsimi haqqında*). – Birlik (Azərbaycan Türk Xalqları ilə Əməkdaşlıq Mərkəzinin jurnlı), 2018, №30, 60 səh. (54-57 səh); Azərbaycan elmi ictimaiyyətinin yaxın dostu: *akademik Bəxtiyar Nəzərov haqqında bir yarpaq söz*. – Birlik (Azərbaycan Türk Xalqları ilə Əməkdaşlıq Mərkəzinin jurnlı), 2018, №31, 60 səh (46-47 səh); *Тилшунос ва шарқишунос олим Холид Саидхўжаев* (tarjiması: Sirdaryoxan Utanova). - “Söz sanati jurnalı” (“Journal Of Word Art”, “Журнал Искусство слова”), №1 (2018), bet. 39-47. ISSN 2181-9297 DOI <http://dx.doi.org/10.26739/2181-9297-2018-1-5>; Maqsud Shayxzodaning adabiy shaxsiyati va merosining adabiy aloqalarda tutgan oʻrni. - “Söz sanati jurnalı” (“Journal Of Word Art”, “Журнал Искусство слова”), №2 (2018), bet. 17-25. ISSN 2181-9297 DOI <http://dx.doi.org/10.26739/2181-9297-2018-2>; Əbdürrəhman Caminin “Baharistan” təzkirəsi və əsərin 7-ci rövzəsi. “Ulduz” jurnalı, 2017, səh. 58-65; “Aile çevresinde” jurnal, №2 (2018) (özbekçə); “Ey gözəl vətənim, sənin eşqinlə!”. – “İşiq” jurnalı, 2018, №2; Baland minbarlarda navoiy hakida suz aytiş men üçün şaraflidir... ! – “Termez Universiteti”, 01(270)-son, 23-mart 2018-yil, bet.04; Ўзбекистон – дунё нигоҳида. - “Termez Universiteti”, 10 – 11 (279 – 280)-son, 31-avgust 2018-yil, bet.09; Zulfiya Ozarbayjonda. - “Jahon adabiyeti” adabiy-badiiy, ijtimoiy-publisistik jurnal. ISSN 2010-5517, №2 (2018), bet. 168-171; Nigora Rafibayli hakida. – “Nastarin” jurnalı, 2018, №1, bet.24-27; Ülvi misralarla naxışlanan talelərdən bir yarpaq söz. - “Jahon adabiyeti” adabiy-badiiy, ijtimoiy-publisistik jurnal. ISSN 2010-5517, №4 (2018), bet. 135-151; Qozoqboy Yoldoş. Chingiz Aytmatov ijodida manqurtlik estetik kategoriya sifatida. – AMEA Nizami Gənvəci adına Ədəbiyyat İnstitutu, Çingiz Aytmatov – 90: “Müqayisəli ədəbiyyatşünaslıq (“Компаративистика”, “Comparative literature”)” – Xüsusi buraxılış: Специальный выпуск: Special edition, jurnal, Bakı, “Elm və təhsil”, 2018, 244 səh. (s.135-145); Ülvinin “əfqanlar” faciəsinə yazdığı elegiyalar. – “525-ci qəzet”, 22 yanvar, 2018; Təzkirəçi alimin uğurlarının sorağında. – “525-ci qəzet”, 12 yanvar, 2018; O, kübar olduğu qədər də gözəl idi. – “525-ci qəzet”, 31 may, 2018; Ömrün ağır yüklü karvanı: Əli Vəkilin 80 illiyinə. – “525-ci qəzet”, 07 iyun, 2018; Zahirəddin Məhəmməd Babur XVI əsr özbək ədəbiyyatı. – “525-ci qəzet”, 19 aprel, 2018.

Prof. Yaşar Qasımbəylinin 14 məqaləsi çap edilib (Akademik Bəxtiyar Nəzərov tənqidində altmışıncılar. “Etiraf” (Akademik Bəxtiyar Nəzərov portretiga chizgilar). Özbeksitan Fanlar Akademiyası, Ozbek Tili, Adabiyoti va Folklori institutu, “Tamaddun” nəşriyoti, Toşkent, 2018, səh. 140-147; Tənqidchining bezofta dünyosi. “Etiraf” (Akademik Bəxtiyar Nəzərov portretiga chizgilar). Özbeksitan Fanlar Akademiyası, Ozbek Tili, Adabiyoti va Folklori institutu, “Tamaddun” nəşriyoti, Toşkent, 2018, səh. 325-328; Çağdaş poeziyada Heydər Əliyev obrazı. “Xəbərlər”, №1, 2018, səh. 23-29; Milli və estetik yaddaşın harmoniyası. “Ədəbiyyat məcmuəsi”, XXXII cild, Bakı, 2018, səh. 30-44; İnkarı inkar. “Ədəbiyyat məcmuəsi”, XXXIII cild, Bakı, 2018, Heydər Əliyev idealı və Azərbaycan ədəbiyyatı. “Xəbərlər”, №1, 2018, səh. 46-51; Zahirəddin Məhəmməd Babur irsinin Özbəkistanda öyrənilməsi. “Kaspi” qəzeti, 21 aprel, 2018; Zahirəddin Məhəmməd Babur və dünya. “Ədalət” qəzeti, 20 aprel, 2018; Yenilməz, yanılmaz və yorulmaz V.Yusifli. “525-ci qəzet”, 20 aprel, 2018; Diydəndən dünyaya addımlayan alim. “525-ci qəzet”, 20 iyun, 2018; Heydər Əliyev idealı. “Ədəbiyyat” qəzeti, 7 iyul, 2018; Azərbaycan romantizminin öyrənilməsində yeni mərhələ.

“Ədəbiyyat” qəzeti, 29 sentyabr, 2018; Milli oyanışın və istiqlalın poetik manifesti. “525-ci qəzet”, 13 oktyabr, 2018; Ədəbiyyat məbədinin 80+5 yaşı. “Ədəbiyyat” qəzeti, 10 noyabr, 2018).

Dos. Siracəddin Hacı 5 məqalə çap etdirib (“Идеи месневи «Сокровищница тайн» Низами Гянджави», Tamaddu Nuri jurnalı, Karakalpak Respublikası, sayı, 4, 2018; “Nizami Gəncəvi insanlığa dəyərlər yatırımı qoyub”, “Şərq” qəzeti, 23 yanvar, 2018; “О некоторых проблемах мировоззрения Низами Гянджави”, Özbəkistan, 10 səhifə, 2018; “Nizami Gəncəvinin “Yeddi gözəl” qışı olmayan bahar dastanıdır”, “Kredo” qəzeti, 25 oktyabr, 2 səhifə, 2018; “Nizami Gəncəvi: “Türklüyüm məsnəvilərimdir”, “Kredo” qəzeti, 1 noyabr, 3 səhifə, 2018).

Prof. Almaz Ülvi 12 konfransda iştirak edib (Baburoğulları Dövründə Hindistanda memarlıq və incəsənət: Humayun Türbəsi və onun memarı. – AMEA Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutu və Özbəkistan Respublikasının Azərbaycandakı səfirliyi ilə birlikdə təşkil etdikləri “Zahirəddin Məhəmməd Babur və Azərbaycan” adlı Beynəlxalq elmi konfrans, 20 aprel 2018-ci il, Bakı, səh.33-43; Naxçıvan özbək mənbələrində – Naxçıvan: İslam mədəniyyətinin paytaxtı adlı Beynəlxalq elmi konfrans; “Бобурнома”нинг Боку нухаси тавсифи. – Alisher Navoiy ijodiy merosining umumbashariyat manaviy-marifiy taraqqiyotidagi orni mavzusidagi II ananaviy xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya materialları: 6-7 fevral 2018, Navoiy. – Özbekiston. – Toşkent, “Özbekiston”, 2018, 432 bet. (172-178 b.); “Baburname”nin Bakü elyazması nüshasının təsviri və eserde Ali Şir Nevai izləri. - Osmanlı’dan Cumhuriyet’e Hatirat uluslararası Sempozyumu, 25-27 Nisan 2018, Aydın/Kuşadası; Fuad Köprülünün “Əlişir Nəvai” risaləsi və əsərin elmi-nəzəri əhəmiyyəti. – I. Milletlərarası Türkiyə–Özbəkistan münasebetləri sempozyumu. – Türkiyə, Kastamonu universiteti, 8-10 kasım, 2018; Azərbaycan–Türkiyə ədəbi əlaqələri kontekstində Ülvi Bünyadzadə yaradıcılığına baxış. – I. Milletlərarası Türkiyə–Özbəkistan münasebetləri sempozyumu. – Türkiyə, Kastamonu universiteti, 8-10 kasım, 2018; Ali Şir Nevai yaradıcılığında Yesevi və yesevilik haqqında. – Kastamonu Universiteti VI Uluslararası Şeyh Şaban-ı Veli Yesevilik sempozyumu, 23-25 kasım 2018; Mir Cəlal – yazıçı, ədəbiyyatşünas və pedaqoq. - Министерство образования, науки и молодежи Республики Крым, Крымский инженерно-педагогический университет, Научно-исследовательский институт крымскотатарской филологии, истории и культуры этносов Крыма, Брестский государственный технический университет, ГБУ “Институт истории имени Шигабутдина Марджани Академии наук Татарстана”, НИИ Крымского инженерно-педагогического университета. “Филология, история и культура крымских татар: традиции и современность”, - Симферопол, 15 мая 2018 г; Ülvi Bünyadzadənin tərcümə yaradıcılığından bəzi etüdlər. – “Qloballaşuv muammolarının badiiy talkını və zamondaş obrazı” mavzusundaqi xalkaro ilmiy konferensiya materialları” (Uzbekiston Respublikasi Fanlar Akademiyasi, Uzbek tili, adabiyeti va Folklor İnstitutu), 2 - kitob, 9-10 avqust 2018 y. / nəşrə təyərlovçilər: Q.Sattarova [va başqa]. – Toşkent, Muxarrir nəşriyyəti, 2018. – 400 b. (b. 46-50) ISBN 978-9943-5270-5-8 Almaz Ulvi. Ömer Faik Nemanzadə – Türk dünyasının tarixi şəxsiyyəti (ve ya Ahıska Türkü Ömer Faik Nemanzadə) // “Uluslararası Ahıska Türkleri Sempozyumu” Türkiyə, Erzincan Üniversitesi 11-12-13 Mayıs 2017-ci il (Konfransın Bilim Kurulu üzvü) ; “Ümmügülsum: ey gözəl vətənim, sənin eşqinlə”. - IV. Uluslararası Türk Kültür Coğrafiyasında Eğitim ve Sosyal Bilimler Sempozyumu, Bakı / Azərbaycan, 27-30 haziran, 2018; Fuad Köprülünün “Əlişir Nəvai” risaləsi haqqında”. - IV. Uluslararası Türk Kültür Coğrafiyasında Eğitim ve Sosyal Bilimler Sempozyumu, Bakı / Azərbaycan, 27-30 haziran, 2018 ; Maqşud Şeyxzadə – taleyi və yaradıcılığı ədəbi əlaqələr müstəvisində. Maqşud

Şeyxzadənin anadan olmasının 110 illiyinə həsr olunmuş Beynəlxalq Elmi Konfrans. Bakı, 14-15 noyabr, 2018).

Prof. Yaşar Qasımbəyli 5 konfransın iştirakçısı olub (“Zahirəddin Məhəmməd Babur və Azərbaycan”. “Zahirəddin Məhəmməd Baburun lirikası”. Bakı, 19-20 aprel 2018; Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin nəşrəkarı Əhməd Cavad. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyinə həsr olunmuş Beynəlxalq elmi konfransın materialları. Bakı, 21-23 may, 2018, səh. 535-538 ; Maqsud Şeyxzadə və Səməd Vurğun. Maqsud Şeyxzadənin anadan olmasının 110 illiyinə həsr olunmuş Beynəlxalq Elmi Konfrans. Bakı, 14-15 noyabr, 2018 ; Ülvi Bünyadzadənin ölməzlik və həyat eşqi. Beynəlxalq Elmi Konfrans., Bakı, 2018, 19-20 noyabr, səh.172-176; Касымов Яшар Аликулович. Научно-исследовательского Института Литературы им. Низами НАНА, **“Взгляды узбекских просветителей на Восток и Запад”**. Научно-исследовательский институт крымскотатарской филологии, истории и культуры этносов крима. Научной on-line конференции (с международным участием) «филология, история и культура крымских татар: традиции и современность», 15 мая 2018).

Bundan başqa AMEA Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunda 2 beynəlxalq konfrans keçirilib (Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutu və Özbəkistan Respublikasının Azərbaycandakı səfirliyi ilə birlikdə böyük özbək mütəfəkkiri, görkəmli dövlət xadimi, ensiklopedik alim və şair Zahirəddin Məhəmməd Baburun anadan olmasının 535 illiyi münasibətilə “Zahirəddin Məhəmməd Babur və Azərbaycan” mövzusunda beynəlxalq elmi konfrans, 20 aprel 2018-ci il; Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutu və Özbəkistan Respublikasının Azərbaycandakı səfirliyi ilə birlikdə Azərbaycan torpağının böyük oğlu, özbək ədəbiyyatının, elminin görkəmli nümayəndəsi Maqsud Şeyxzadənin anadan olmasının 110 illiyi münasibətilə “Maqsud Şeyxzadə Azərbaycan və özbək xalqının görkəmli oğlu” mövzusunda Beynəlxalq elmi konfrans, 14 noyabr 2018-ci il).

Şöbədə hazırda elmlər doktorluğu üzrə 2 nəfər, fəlsəfə doktorluğu üzrə 3 nəfər elmi kadr yetişdirilməkdədir.

Hazırladı: Əlizadə Əsgərli

AMEA Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunun elmi

işlər üzrə direktor müavini, filologiya elmləri doktoru, professor

Almaz Ülvi Binnətova

Azərbaycan – Türkmənistan – Özbəkistan ədəbi əlaqələri

şöbəsinin müdiri, filologiya elmləri doktoru, professor

